

MICH. BERN. VALENTINI
Medici Germani

HISTORIA MOXÆ

CUM
Adjunctis in sine Meditationibus
DE

PODAGRA

Ad
EMINENTISSIMUM VIRUM
DN. ANDREAM CLEYERUM
M. D. India Orientalis Proto-Medi-
cum, Batavia Nova Consulem, at-
que S. R. I. Acad. Nat. Curioso-
rum Collegam Meritissimum
perscripta.

IUGDUNI BATAVORUM.
Prostat apud PETRUM van der Aa
MDC LXXXVI

HISTORIA

MAGNO

INDORUM APOLLINI

CLEYERO

SALUTEM ET RESPECTUM

Offert

VALENTINUS.

Miraberis forte, *Vir*
Eminentissime, quod
 neque facie, nec un-
 quam nomine for-
 tè visus, missis Tibi literis
 comparere meaque scriptione
 in mediam usque Indiam excur-
 rere modò ausim. At verò da-
 bis id summo, quò Celeberri-
 mo Tuo Nomini innotescendi
 flagro desiderio, de cuius hu-
 manitate & ac candore jam-
 dudum me certiores reddidit
 Amicissimus quondam *Vir*

A 2

DN.

4 Mich. Bern. Valentini

DN. SEBASTIANUS
SCHEFFERUS, non sine
magno Reipublicæ literariz
dispendio febri nuper malignâ
per contagium haustâ sublatûs,
quod vel ingratiis *Excellen-
tiam Tuam* celare nequeo. Sic
*inserviando aliis ipsimet consu-
mimur*, quæ ferè ultima sunt,
quæ agonizante modò labrò
Nobis valedixit pectus candi-
dissimum, heu! magna quon-
dam vitæ mez portio. Dicere
non expedit, V. E. quàm acer-
bò me dolore cruciarint præ-
matura Beatissimi Viri fata; qui
ut diffusissimò, quò gaudebat
admodum, scribendi commer-
cio penes Eruditos quosvis
Europæ Medicos facilem sæpe
atque liberum nobis accessum

pa-

Historia Moxæ.

5

parare, ita quæ undique ad-
volabant, literas in sinceræ
amicitiæ tesseram vel ultrò
sæpe concedere non dubitabat,
quas inter illæ præprimis, quas
à *Magnif. Tuâ Excellentia*
diversis jam vicibus exceperat
Epistole, ratori non minus
literaturâ, quàm Rerum Natu-
ralium suppellectili refertissi-
mæ summâ Nos utrobique de-
lectatione refecere. Curiosa
certè sunt, quæ de infallibi-
li Javanorum lithonriptico,
fructu scilicet *Ananas* (in
ambulacrò Horti Academici
Lugdunensis conspicuò) refert
V. C. qui an balsamicas Tere-
binthinæ vires habeat, an verò
specificâ forte partium texturâ
calculus infringat, scire, mul-

A 3

tùm

6 *Mich. Bern. Valentini*
 tùm expediret. Curiosa non
 minus sunt, quæ illic æque ac
 in publicum edito *Specimine*
Medicinae Sinicae de mysticâ
Chinarum doctrinâ circa pul-
sus profiteris, ad cujus adi-
 tum Nobis *Clavem* haud ita
 pridem suppeditavit R. P.
 MICHAEL BOYMIUS
 S. J. quam, ut *Miscellaneis*
Germ. Curiosis Dec. 11. An-
no 4. est adjuncta, officiosè
 insimul offero. Quæ si ita
 sint, ipse profectò GALE-
 NUS huic Nationi palmam
 concederet, in hâc quidem
 doctrina, si quis alius, opero-
 sus. Ut verò dicam quod res
 est, paucos eadem in Europa
 usque Patronos reperit, cum
 circulationi fortè sanguinis
 jam

Historia Moxæ. 7

(jam à 200. annis Indis cognita) quadantenus refragari videatur, nisi sanior posthac explicatio sequatur, quam à *Magnif. Tuâ Excellentiâ* impatienti prorsus expectatione ante desiderant omnes Eruditi, quàm ex Europâ prorsus expellatur hic Chinarum pulsus. Vereor enim ne simile eundem fatum maneat ac famosam nuperrimè *Moxam*, novum podagricorum solamen, quæ ut summis ab exortu laudibus est evecta, ita nunc q. in Europâ prorsus fileat. Nî grave fuerit, V. E. totam ejus historiam jam animi gratia recensebo, ut quam varii sint rerum humanarum casus, mecum admireturis.

A 4 Pri-

Sr Mich. Bern. Valentini

Primus, quantum scitur,
qui Germanis illam obtulit,
est HERMANNUS BU-
SCHOOF, Indiæ quondam
Orientalis Pastor, qui Theo-
logicâ prorsus gravitate mi-
ris eandem encomiis extulit
ipsamque operationem insimul
Vernaculâ sibi Belgicâ pecu-
liari *Traſlatulo* descripsit.
Pervenerat hic fortè fortuito
ad *Per-Illustrem* DN. ERI-
CUM MAURITIUM,
summi quod Spiræ est iudicii
Cæsarei Assessorem Eminen-
tiss. qui literis ad B. DN.
SCHEFFERUM datis S.
R. I. Acad. Nat. Cur. id de-
tulit, ut ex *Miscellan. Germ.*
Curios. Dec. I. ANNO VI.
Obs. 218. videre est, quibus
Ccl.

Historia Moxæ. 9

Cel. ELSHOLZIUS paulò post libelli supradicti summaria *Obs.* 22. subjungit. Abhinc *Disputatione*, quod dicunt, *Graduali* Marpurgi Catorum idem argumentum ex professò expedit Felicissimi quondam Practici DN. GEILFUSII Filius, nunc Archiater Nassov. & in Fris. Or. Prof. Publicus, sicut & alii porrò ejus meminere. Vix autem visum erat Europæis Eridos hocce pomum & dux statim controversiæ inde gliscere cœperant, *an* nimirum *Moxa hæc Veteribus cognita* & cujus illa sit naturæ, *an* artificialis, *an* verò naturalis. Quod priorem attinet, sunt, qui jam HIPPOCRATIS

A 5 xvð

10 *Mich. Bern. Valentini*

zvēd remedium hoc minus insolitum fuisse adstruunt, idque ex *Tit. 12. C. 130. l. de affeſt.*, ubi quidem *ſi in unum*, ut loquitur, *locum incubuerit dolor*, τῷ αἰμολίνῳ, id eſt, *linò* adurere jubet, coque non crudò, ſed ut *MARTIANUS* commentatur, præparato, cum moxâ ferè conſpirante, Alii negativam amant, & hæc in merum *COI* favorem ferè gratis aſſeri teſtantur, ſicut ex aliis Ejus locis id apparet. Czterùm meo q. judicio res facilè componi poſſet, ſi cum Generoſo *DN. JOH. DAN. MAJORE Diſp. de Podagra* diſtinguas inter uſtionem ipſam & urendi modum: Illam Veteribus omni-

Historia Moxæ. 11

omnino cognitam esse non negavero, quod pluribus rationibus adstruit Magnif. D. FRANCUS Rector p. t. Academ. Palatinæ *Miscell. Acad. Nat. Cur. Dec. 11. Anno 1. Obs. 27.* Modum interim Indianis tritum & omnino novum Antiquos latuisse plausibilis est.

Quod verò 11. *Essentiam* hujus moxæ concernit, primò quidem naturale quid e fungorum numero putabatur esse, quod aperte profitetur jam supra citatus GELLFUSIUS. Verùm & hîc rem aliter se habere Recentiorum tandem industria detexit. Fûere quippe, qui portionem ejus e. Belgio susceptam a-

A 6 nato

12 *Mieb. Bern. Valentini*

mato oculo scrutantes, quædam artemisiæ latifoliæ haud dissimilia illis observârunt, unde moxam mox ex artemisiâ parari suspicati sunt, cum planta hæc ex illarum quoque numero sit, quæ teneram intus lanuginem in sinu foveat. Quid quod ipse BUSCHOFIUS id. tacitè fere innuat, dum herbam ejus *herbarum matrem* vocat, quod apud DODONÆUM, LOBELIUM & alios artemisiæ est epitheton. Factum inde est, ut Inclyto WEDELIO subnata sint cogitata, annon & *Moxa* inde *Germanica* parari posset, quæ Indicæ partes ageret & parili forte usui serviret, de qua *vid. Miscellan.*

Historia Moxæ. 13

lan. German. Curios. Dec. II.
Ann. I. Obs. VI. Manebat in-
 terim in dubio an cum Sinen-
 sium Moxa res ita sese ha-
 beat, donec omnis hujus rei
 ab Excellentia Tua Nob. lite-
 ris tandem certior redderetur
 B. D. SCHEFFERUS,
 quarum epitomen habent ea-
 dem *Miscell. Dec. II. Ann. IV.*
 unde *preparatio* pariter ge-
 nuina addisci poterit. Deca-
 terò ut plerunque minuit
 præsentia famam, ita cognitò
 demum mysteriò evilescere
 cœpit tanti ante æstimata plô-
 resque in *usus* adhibita Moxa,
 ut mira, (modò vera) sint,
 quæ citatus sæpe BUSCHOO-
 FIUS de Maniâ, Epilepsiâ &
 imprimis Podagra eldem ra-

14 *Mich Bern. Valentini*

dicitur sublatâ refert. Quin
& hunc in finem hinc inde per
Germaniam aliquot hujus rei
experimenta facta sunt, sed
impari ferè successu. *Modus*
autem *adhibendi* fusius à BU-
SCHOOFLÔ traditus, *caute-*
lis sanè indiget, secus enim
Moxa non uret sine noxâ.
Quam infaustô enim exitu in
Personis alicubi Illustribus ex-
arferit hoc cauterium, juxta
Patru sui JOH. DANIE-
LIS communicationem refert
GREGORIUS HORSTIUS
Disp. Grad. de Maniâ. Parili
nempe jure hîc agendum ac
cum aliis actuali, ut loquun-
tur, flammâ inurendis caute-
riis, de quorum œconomîâ le-
gitimaque administratione spe-
cialis

Historia Moxæ. 15

cialis exstat *Commentarius*
 HIERONYMI CAPI-
 VACCII *Epist. & Consiliis*
 à SCHOLZIO collectis
 adjectus. Nec omnes hîc
 HELMONTII Sarcasmi
 sunt de nihilò. Nimirum eo
 tandem totum recidit nego-
 tium, ut subjectis magis sero-
 sis atque doloribus articulo-
 rum frigidis, vulgò ita dictis
 (in der Kalten Gicht) ut & tu-
 moribus œdematosi magis
 conveniat, præmissis tamen
 præmittendis, quò excusso
 poris serò pars Δ. qf. robore-
 tur, fibræque ante justo flac-
 cidiores quasi rigeant. Ubi
 contra vel minima inflamma-
 tionis facies adfuerit, cautò
 sane opus est, ne gangrænæ
 tan-

16 Mich. Bern. Valentini

tandem aut sphaceli periculum accedat.

Ultimò quæsitum est, annon in tanta mox caritate quædam fortè *succedanea* dentur intentioni huic & usui æquè suffena? Quid vero nī? Nullam enim causam video quo minus & alia pariter cauteriorum genera, tam actualia, quam potentialia huic substitui possint. Novi sane *Theologum Magni Nominis*, qui summam, quā per vices affligitur, podagræ carnificinam cantharidibus brevī sublevare novit, quarum multam inde portionem domi alit. Nec desunt, qui fungos, lanugines verbasci, taraxaci &c. idem præstare asserunt. Alii telas aranearum, me-

Historia Moxæ. 17

medullam sambuci &c: substituiunt, de quibus *Miscellan. Germ. Curios. loc. supra cit.* Novit pariter Archiatrum quendam Palatinum DN. D. FRANCUS, qui funis bombardarii rasuram (geschabte Linnen) hunc in finem adhibet.

Cæterum quæcunque tandem sint, sive peregrina, sive domestica, quæ pro sublevandâ *podagrâ* inuruntur, tantisper quidem hunc dolorem palliant, quâ vel archeo terrorem incurere, vel lymphæ corrosivæ portionem exantlare apta nata sunt; an verò radicalis affectus deturpatio ita obtineri possit, valdè dubito. Manet enim intus scaturigo & in visceribus oberrans causa, quam qui cognos-

18 *Mich. Bern. Valentini*

gnosceret poterit, nō felicif-
simus erit in ejusdem cura.
Acidum hīc nervis inimicissi-
mum inculpat unanimis Re-
centiorum decisio, HEL-
MONTII puta TACHE-
NII, SYDENHAMII, &c.
Sed quanta quæso acidorum
latitudo est specifica? in cujus
determinatione & Exercitatis-
simis sæpè aqua hæret. Unde
multis non satisfacit generalis
hæc acidi inculpatio, quod in
genere utique peccare non ne-
gavero. Probant id juvantia &
nocentia, probant & antece-
dentes occasionales causæ,
quas inter crebrior vini, aci-
dō plus minus acri volatili ab-
undantis ingurgitatio carniū-
que aperto igne aflatarum
esus

Historia Moxe. 19

esus notoriè nocent, quæ unica ferè causa est, quòd in Divitum culinis magis elixetur podagra. Unde procul dubio vulgi nata est suspicio, frequentem Gallinarum usum ad arthritidem disponere, dicunt: Et hæc quæ vel Hæner gessen darumb hæc et das Podagra: Quod certè non penitus de nihilo est, siquidem aperto igne exassentur, & ita Stygiò qf. flammæ acido imprægnentur, quò flammam abundare in modum eò facilius credo TACHENIO, quòd noverim enchirisin, quæ flamma concentrata, non secus ac sulphur sub campana deflagratum in spiritum aquæ fortis non cedentem abeat. Quid quod muliercularum ope id con-

20 *Mich. Bern. Valentini*

constare possit, quæ raphanum
rusticanum, in Austria præpri-
mis & Bohemiâ frequentissi-
mum, radicula comminuentes
ad apertam se flammam collo-
cant, ne oculis incommodet.
Hæc enim ratione effluvia
flammæ acida sali raphani vo-
latili occurrendo se mutuo
arripiunt & in falsum tertium
abeundo suâ utrobique energiâ
privantur. Neque ridenda sunt
experimenta hæc in culinis &
ad focum nata, cum sæpius
olitor sit opportuna locutus.
Ego verò, ne patientiâ Tuâ,
Vir Eminentissime turpiter ab-
uti noctuasque, quod dicitur,
Athenas deferre videar., in his
enarrandis subsisto, quæ cum
tantum in finem *eis in purgatione*
expe-

Historia Mexæ. 21

expedire volui, ut & animum
 meum Honoris Tui cupidissi-
 mum explicarem & quæ de
 novô hâc Indorum cauteriô
 hætenus in Europâ se truse-
 rint, *Magnif. T. Excell.*
 certiorer redderem. Quodsi
 fortè circa præparationem ejus
 aut adhibitionem cespitatum
 fuerit, nec omnes Chinensium
 enchireses innotuerint, ulte-
 riorem hâc in parte informa-
 tionem obnixè rogitem, quâ
 tum Universam Naturæ Curio-
 sorum Academiam, tum in
 specie *Venerandum Nostrum*
Præsidentem D. D. FEHRIUM
 multum obstringes, qui juxta
Celeberrimum VOLCKAM-
MERUM me jam interprete
Excellentiæ Tuae salutem inj-
 pertit

22 Mich. Bern. Valentini

perit humanissimam , quam &
nomine Conterraneorum, *Con-*
sultissimi DN. WITSTENII
Sereniss. Princ. de Waldec &c.
Cancellarii Magnifici : *Feli-*
cissimi DN. SCHLEIER-
MACHERI Archiatri Has-
so-Darmbstatini & *Per-Reve-*
rendi DN. WAHLII simul
officiose offero. Quodsi de-
mum gratiam penes *Excellen-*
tiam Tuam invenerint ea, quæ
in Foro przprimis Medico
posthac dederint Europæi No-
stri, commodâ annuatim occa-
sione per communem Nobis
Amicum DN. NICOLAUM
DUMBSDORFIVM Ci-
vem Amstelodamensem &
Pharmacopœum nulli secun-
dum certam semper copiam
factu-

Historia Moxæ. 23

facturus sum, qui, ut stipulatâ manu adstruit, commercii nostri literarii sincerum, ut hætenus, Patronum aget.

VALE, *Vir Excellentissime*, & eundem, quem hætenus favorem Germanis Tuis indulgere perge, qui pro uberiori (cujus & medios inter Barbaros potitus es abundè) Familiæ Tux Splendore atque Felicitate mille DEO T. O. M. suspiria persolvere nunquam desinent.

VALE terque quaterque.
*Dab. Amstelredami Die 18.
Maji Anno 1686.*

F I N I S.

12. The first of these
 is the fact that the
 second of these is the
 third of these is the
 fourth of these is the
 fifth of these is the
 sixth of these is the
 seventh of these is the
 eighth of these is the
 ninth of these is the
 tenth of these is the
 eleventh of these is the
 twelfth of these is the
 thirteenth of these is the
 fourteenth of these is the
 fifteenth of these is the
 sixteenth of these is the
 seventeenth of these is the
 eighteenth of these is the
 nineteenth of these is the
 twentieth of these is the
 twenty-first of these is the
 twenty-second of these is the
 twenty-third of these is the
 twenty-fourth of these is the
 twenty-fifth of these is the
 twenty-sixth of these is the
 twenty-seventh of these is the
 twenty-eighth of these is the
 twenty-ninth of these is the
 thirtieth of these is the
 thirty-first of these is the
 thirty-second of these is the
 thirty-third of these is the
 thirty-fourth of these is the
 thirty-fifth of these is the
 thirty-sixth of these is the
 thirty-seventh of these is the
 thirty-eighth of these is the
 thirty-ninth of these is the
 fortieth of these is the
 forty-first of these is the
 forty-second of these is the
 forty-third of these is the
 forty-fourth of these is the
 forty-fifth of these is the
 forty-sixth of these is the
 forty-seventh of these is the
 forty-eighth of these is the
 forty-ninth of these is the
 fiftieth of these is the
 fifty-first of these is the
 fifty-second of these is the
 fifty-third of these is the
 fifty-fourth of these is the
 fifty-fifth of these is the
 fifty-sixth of these is the
 fifty-seventh of these is the
 fifty-eighth of these is the
 fifty-ninth of these is the
 sixtieth of these is the
 sixty-first of these is the
 sixty-second of these is the
 sixty-third of these is the
 sixty-fourth of these is the
 sixty-fifth of these is the
 sixty-sixth of these is the
 sixty-seventh of these is the
 sixty-eighth of these is the
 sixty-ninth of these is the
 seventieth of these is the
 seventy-first of these is the
 seventy-second of these is the
 seventy-third of these is the
 seventy-fourth of these is the
 seventy-fifth of these is the
 seventy-sixth of these is the
 seventy-seventh of these is the
 seventy-eighth of these is the
 seventy-ninth of these is the
 eightieth of these is the
 eighty-first of these is the
 eighty-second of these is the
 eighty-third of these is the
 eighty-fourth of these is the
 eighty-fifth of these is the
 eighty-sixth of these is the
 eighty-seventh of these is the
 eighty-eighth of these is the
 eighty-ninth of these is the
 ninetieth of these is the
 ninety-first of these is the
 ninety-second of these is the
 ninety-third of these is the
 ninety-fourth of these is the
 ninety-fifth of these is the
 ninety-sixth of these is the
 ninety-seventh of these is the
 ninety-eighth of these is the
 ninety-ninth of these is the
 hundredth of these is the

3 1 5 1 3

iii